

Akademický rok 2021/2022

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Marie Fiedlerová

Název práce: Dear Dream Diary

Slovní hodnocení:

V průběhu tvorby bakalářské práce byla Marie Fiedlerová dobře připravená na osobní konzultace, v ateliéru jsme se sešly celkem dvakrát a množství podaných informací k práci považuji za dostatečné k sepsání tohoto posudku.

Autorka mě oslovila jako oponentku, jelikož se sama zabývám tématem snu a snění, které byly původním tématickým záměrem pro bakalářskou práci s názvem Dear Dream Diary. V průběhu tvorby se nicméně přiklonila zpět k předchozímu tématu nespavosti, konkrétně fyzických a vizuálních zážitků, které nespavost přináší s sebou. Bohužel, nebo bohudík mám také velmi obsáhlou zkušenost s tímto stavem a nebyl tak pro mě problém se na toto téma s autorkou bavit a pochopit její umělecký záměr.

Marie Fiedlerová se tématu spojenému s nočními zážitky věnovala po celý rok, přičemž již na oborových zkouškách v zimním semestru prezentovala soubor prací odkazující k nespavosti a také snům. Tehdy ovšem v jejím popisu práce nebylo jasně stanoveno a možná i pochopeno, co vlastně zobrazuje. V tento moment oceňuji pevnější a ucelenější vysvětlení záměru, který se již jasně přiklání pouze k jednomu užšímu tématu, se kterým autorka následně systematicky pracuje.

Při poslední konzultaci mi Marie Fiedlerová ukázala soubor šesti abstraktních maleb na plátně, tento soubor považuji za poměrně ucelený a jsem zvědavá, jak si autorka poradí s instalací obrazů v čistém prostředí. To, že Marie zpracovala téma nespavosti abstraktní malbou, považuji za dobrou volbu. Práce s tak náročným osobním tématem, jako je nespavost by myslím mohla snadno sklouznout do banálního popisného přístupu, tomu se ovšem autorka vyhnula a zaměřila se na práci s konkrétními vizuálními prvky, které každý člověk vidá za zavřenými víčky při určitých světelných podmínkách. Tyto úkazy, anglicky nazývané ‚floaters‘ si každý vykládá jinak. Archeolog David Lewis-Williams tyto úkazy nazývá entoptickými fenomény a přisuzuje jim mnohá geometrická a ornamentální paleolitická zobrazení na stěnách jeskyní po celém světě. Pro autorku se staly jakýmsi průvodci při mnoha hodinových pokusech o spánek a později se tyto úkazy staly jedním z hlavních motivů obrazů.

Přirozeností lidského mozku je hledat i v neznámých obrazech povědomé tvary, což se děje i při pohledu na obrazy Marie Fiedlerové. Myslím, že by bylo zajímavé dále promyslet tento fakt a více záměrně s těmito podobnostmi pracovat a kódovat tak do obrazů další významy. I na toto téma jsme se s autorkou bavily, Marie nakonec ovšem zvolila cestu většího automatismu, o kterém sama hovoří v textové části bakalářské práce a otevřeně se hlásí k inspiraci surrealistickými návody A. Bretona.

Zdá se, že pro mnoho mladých tvůrců je surrealismus stále legitimním zdrojem inspirace, což je naprosto v pořádku, osobně jsem ale toho názoru, že je potřeba být si vědoma rozdílu společenského kontextu před sto lety, ve kterém surrealistické hnutí vzniklo a současné situace, úrovně poznání v oblasti psychologie a vědomí a vědomě pak s těmito rozdíly nakládat.

Myslím, že soubor obrazů Marie Fiedlerové je na dobré cestě k soustředěnému vizuálnímu zkoumání tak podstatného tématu jako je nespavost, ať už ji člověk vnímá jakkoliv. Tuším, že autorčiným záměrem není pouze zobrazení náročných a možná traumatických zážitků. Barevné kompozice některých obrazů působí svou atmosférou harmonicky a nenavozují dojem náročných chvil spojených s nekonečnou a ubíjející touhou po nevědomém spánku. Jsou to spíše ta plátna, ve kterých se Marie snaží zachytit prchavé momenty mezi bděním a spánkem. Osobně oceňuji schopnost najít způsob, jak pracovat s nepříjemnou zkušeností skrze malbu. Zkoumání světla měsíce a pouličních lamp skrze zavřená víčka se může zdát jako příjemně strávená bezesná noc, skutečnost musí být ovšem o poznání temnější.

Jak sama autorka zmiňuje ve svém textu, nespavost je zásadním společenským problémem, o kterém by bylo dobré otevřeně hovořit, přičemž vyvolání diskuze na toto téma sama vnímá jako jednu z potenciálů jejích obrazů. S tímto záměrem naprosto souhlasím a myslím, že je dobré rozhodnutí si náročnou zkušenost s nespavostí zpracovat skrze uměleckou tvorbu.

Otázky k rozpravě:

Proč považujete surrealismus za důležitý zdroj inspirace a z jakého důvodu může být tento umělecký směr aktuální v současnosti?

Jakým způsobem uvažujete nad zpracováváním negativních zážitků skrze obrazy, které mohou zprostředkovat Vaše zážitky divákovi? Snažíte se v obrazech budovat harmonickou atmosféru i když se jedná o nepříjemné téma?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

B

Posudek vypracoval(a):

MgA. Markéta Filipová

Datum: 4. 6. 2022